

UHKISTA MAHDOLLISUUUKSIIN

Yrityksille suunnattu 3E-työkalu –
ennakoiva, **elvyttävä** ja **elinvoimainen**
liiketoiminta – tukee asteittaista siirtymää
pelkästä uhkiin keskittyvästä ajattelusta
kohti uusia mahdollisuuksia luovaa
kehitystä.

**Kouvola
Innovation**

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

3E-MALLI

Ennakoiva (engl. *"resilient"*) toimintatapa keskittyy yrityksen kykyyn tunnistaa ja arvioida toimintaympäristöön liittyviä riskejä, varautua niihin, ja sopeutua muutoksiin niin, että toimintatapa säilyy kestäväenä. Tämä sisältää riskien huomioimisen strategioissa, sekä toimintojen ja infrastruktuurin joustavan mukauttamisen.

Business Finlandin (2020) selvitys: Suomi on yksi maailman muutoskestävimmistä yhteiskunnista, mutta **pk-yritysten sopeutumiskyky kaipaava vielä vahvistamista.**

Valtionneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (2024): **"ennakoiva varautuminen ilmastonmuutokseen vähentää tappioita suhteessa reaktiiviseen sopeutumiseen, jossa toimitaan vasta ensimmäisten vahinkojen jälkeen"**

Resilientti toimintatapa kytkeytyy nykyisessä toimintaympäristössä yhä vahvemmin myös nousevaan **turvallisuuden** vaatimuksiin (mm. kansallinen turvallisuus, energiaturvallisuus, ruokaturvallisuus, yms.)

3E-MALLI

Elvyttävä (engl. "restorative") toimintatapa menee askeleen pidemmälle ja tähtää ihmisen aiheuttamien vahinkojen korjaamiseen ja ekosysteemien toimintakyvyn palauttamiseen. Käytännössä tämä voi tarkoittaa esimerkiksi metsien, soiden, vesistöjen tai kaupunkiympäristöjen ennallistamista ja innovaatioita, jotka tukevat ekosysteemien toipumista.

EU:n ennallistamisasetus ja valmistettava Suomen kansallinen suunnitelma tulevat tukemaan vahvasti elvyttävän liiketoiminnan mahdollisuuksia lähitulevaisuudessa.

Elvyttävä toimintatapa on investointi jatkuvan arvonluonnin mahdollisuuksiin. Euroopan ympäristökeskus (EEA, 2025): **"ilmastonmuutos ja ympäristön pilaantuminen ovat suora uhka Euroopan kilpailukyvyille, joka on riippuvaista luonnonvaroista"**

Jättiraportti: Yrityksille käy huonosti jos ne eivät torju luontokatoa

Kansainvälinen, hallitustenvälinen luontopaneeli IPBES listaa kymmeniä keinoja, joilla yritykset voisivat palauttaa luonnon hyvinvointia.

YLE 2026

Metsäyhtiö UPM ennallisti suota Pihlputaalla syksyllä 2025. Ennallistaminen on keino hidastaa luontokatoa. Se tarkoittaa suon palauttamista luonnontilaan peittämällä metsäojat. Kuva: Jarkko Riikonen / Yle

3E-MALLI

Elinvoimainen (engl. "regenerative", suom. myös "uudistava") toimintatapa pyrkii luomaan ja ylläpitämään niitä liiketoiminnan malleja ja rakenteita, joilla vahvistetaan ekosysteemien ja niiden yhteisöjen pitkäaikaista yhteiskehitystä. Se vahvistaa koko järjestelmän myönteistä kehitystä ja luo edellytykset jatkuvale arvonluonnille.

FIBS ry:n (2023) tutkimuksen mukaan **35 % suomalaisista keskisuurista ja suurista yrityksistä ilmoittaa, että ne eivät tyydy pelkästään haittojen vähentämiseen** (eli kestävään kehitykseen), vaan toimivat aktiivisesti luonnon ja yhteiskunnan järjestelmien elpymisen ja elinvoimaisuuden tukemiseksi.

Merkittävänä myllyviljojen käyttäjänä Fazer tavoittelee ympäristöystävällisempää viljelyä yhteistyössä viljelyn arvoketjussa.

Fazerin Viljavisio-ohjelma

Fazerin Viljavisio-ohjelmaa on uudistettu. Uudistettu konkreettinen ohjelma viljelijöille julkaistiin tammikuussa 2025. Viljelyperiaatteilla tavoitellaan päästövähennystä sekä pyritään mahdollistamaan luonnon monimuotoisuutta.

Fazer 2025

Puuvilla on toimintamme keskiössä. Suurin osa tuotteistamme valmistetaan puuvillatuotteista. Viljelytapa vaikuttaa merkittävästi sekä ihmisiin että luontoon. Olemme sitoutuneet muuttamaan puuvillan toimintakäytä yhä paremmaksi – aivan alkuperästä lähtien.

Lindex 2026

How Unilever is implementing regenerative agriculture practices across 1 million hectares

18 September 2024

Changing how our ingredients are grown will help protect soil, preserve water, restore nature and build a more resilient supply chain. Learn how we're working to make it happen.

Unilever 2025

KANNANOTTO SUOMALAISILTA RUOKA-ALAN YRITYKSILTÄ: UUDISTAVAA VILJELYÄ EDISTETTÄVÄ MYÖS POLIITTISELLA PÄÄTÖKSENTEOLLA

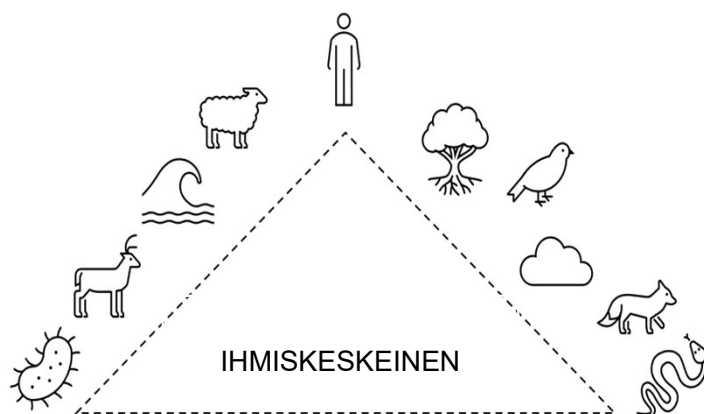
13.04.2023 | Uutinen, Uudistava maatalous, Carbon Action

Jaa sisältö

Yritykset tekevät laajasti töitä uudistavan viljelyn yleistämiseksi kotimaisessa ruuantuotannossa. Kokonaisvaltainen muutos vaatii kuitenkin myös poliittisia tekoja. Carbon Action -yhteistyöyritykset peräänkuuluttavat päättäjiltä konkreettisia toimia uudistavan viljelyn yleistämiseksi koko ruokajärjestelmässä.

BSAG 2023

MAAILMANKUVAN MUUTOS TAUSTALLA

Nykyinen **ihmiskeskeinen maailmankuva** asettaa ihmisen erilliseksi ja kaikkien muiden elämänmuotojen (esim. luonto) yläpuolelle, nähdessä muun ei-inhimillisen maailman ensisijaisesti ihmisen tarpeiden tyydyttäjänä. Tämä ihmiskeskeinen (engl. "anthropocentric") maailmankuva on laajasti tunnustettu yhdeksi ilmastomuutoksen keskeisistä juurisyistä (UNEP, 2019).

Yritysten onkin tärkeää siirtyä kohti kokonaisvaltaisempaa ymmärrystä toimintaympäristöstä **elämäkeskeisen maailmankuvan** mukaan, mikä näkee ihmisen osana suurempaa elävää järjestelmää, jossa kaikilla elämänmuodoilla on arvo ja rooli koko järjestelmän terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämisessä.

3E-MALLI

Miten yrityksen rooli nähdään suhteessa kokonaisuuteen?

Miten paikan konteksti nähdään?

Miten ajallinen konteksti nähdään?

Miten ymmärretään järjestelmän toimintaa?

Miten opitaan ja tehdään päätöksiä

Miten luodaan yhteisarvoa?

Miten arvo määritellään?

1 E	Liiketoiminta on riippuvainen kokonaisuudesta: keskitytään toimintojen mukauttamiseen (sopeutumiskyky).	Keskinäisen riippuvuuden tietoisuus (globaali, kansallinen, alueellinen): keskinäisten riippuvuuksien kartoittaminen ja arviointi toimintaympäristössä.	Selviytymiseen keskittyvä lyhyen ja keskipitkän aikavälin näkökulma: hyödynnetään ennakoitiharjoituksia.	Vaikutusketjujen ja epäsuorien seurauksien kartoittaminen ennakkoinnin tukena.	Sidosryhmien monipuolistaminen ja järjestelmän toiminnasta oppiminen.	Tehtäväkeskeiset yhteistyökumppanuudet.	Sopeutumiskyvyn mittarit tuovat kilpailuetua. Kriittisten kynnysarvojen ennakointi mahdollistaa elvyttävät toimet.
2 E	Liiketoiminta on osa kokonaisuutta: keskitytään jaettujen toimintojen elvyttämiseen.	Ekosysteemitietoisuus (alueellinen): ekosysteemipalvelujen arviointi ennallistamistarpeita varten.	Elvyttäminen nykyhetkessä vaatii menneestä oppimista ja tulevaisuudesta käsin suunnittelua: hyödynnetään taaksepäin ennakoitua ja menneisyyteen perustuvia analyysejä.	Rapauttavista sykleistä palauttaviin sykleihin.	Oppiminen tapahtuu kokeilujen ja koko toimintaympäristön palautteen kautta (myös ei-inhimilliset sidosryhmät).	Yhteiseen hyötyyn perustuvat vastavuoroiset suhteet ja yhteisesti määritellyt tavoitteet. Hyödynnetään yhteistyöverkostoja koordinoituun toimintaan.	Elvytystä mittaavat tunnusluvut otetaan osaksi yrityksen arvolupausta. Elvytys luo perustan elinvoimaisen liiketoiminnan rakentamiselle
3 E	Liiketoiminta on sisäänrakennettu osa laajempaa kokonaisuutta: liiketoiminnan ydintehtävä on edistää koko järjestelmän kykyä luoda arvoa.	Elävän järjestelmän tietoisuus (syvä paikallisuuden tuntemus): paikan ainutlaatuisuudesta syntyvien mahdollisuuksien hyödyntäminen (paikkakohtainen ja -lähtöinen innovaatio).	Pitkän aikavälin arvон kasvattaminen vaatii moniaikaista suunnittelua ja eri aikajänteiden yhteensovittamista.	Itseään vahvistavat syklit ja tasapainottavat mekanismit.	Päätöksentekovalta jaetaan oikeudenmukaisesti sidosryhmien kesken, mahdollistaen suhteisiin perustuvan oppimisen osana elävää kokonaisuutta.	Merkityksellisiin suhteisiin ja kaikki elävät sidosryhmät yhdistävä tarkoitus luovat pohjan laaja-alaiselle synergioita rakentavalle yhteistyölle. Sen jatkuvuutta vahvistaa riskien, hyötyjen ja vastuun tasapuolinen jakaminen sekä digitaalisten, yhteisöpohjaisten verkostojen hyödyntäminen.	Yrityksen elinvoimaisuuden mittaaminen monipääomalaskennalla. Elinvoimainen liiketoiminta luo perustan järjestelmän jatkuvalle arvонуontikyvyn uudistamiselle.

KIITOS.

Ellen.saltevo@lut.fi